

Fra Ante Grbeš

Ulomci duše

*Od preteklih ulomaka nakupiše
dvanaest punih košara. (Mt 14, 20)*

Credo

Vjerujem u Boga koji je Otac čovjeku, stvorenjima i cijelom svemiru, a ne nekakav hladni Stvoritelj. Koji je stvarao mene iz ljubavi, kome sam ja sin, a ne tek puko stvorenje i objekt njegove svemoći.

Vjerujem u neraskidivu nit između Stvoritelja i njegovih stvorenja.

Vjerujem da je Gospodin stvorio predivnu zemlju i još divnija stvorenja na njoj, unatoč tome što su lice zemlje i duša stvorenja sada toliko iznakaženi.

Unatoč staračkom i iznakaženom licu zemlje, osjećam ispod njezinih bora ljepotu duše Stvoriteljeve. U bezdušnom svijetu, kojeg posebno teško podnosimo u ratnim stradanjima, znam da je u njemu ostalo još puno duše Stvoriteljeve.

Vjerujem da me je Bog stvorio zato što je želio da još netko bude sretan kao on, da se još netko raduje što živi. Ne mislim, kao mnogi, da sam samo igračka u Božjim rukama i da se on poigrava mojom sudbinom kao vjetar lišćem. Ne držim da sam mu tek puko sredstvo koje njemu, Svemoćnom i Svesilnom, treba poslužiti za njegove čine ili biti tek objekt njegove snage. Koliko god se osjećao malen kao mrav u odnosu prema njemu, osjećam da smo suputnici i supatnici. Znam da sam mu dragocjeniji od najdragocjenijeg bisera i vredniji od svega što postoji i što je stvorio. Koliko god me nadvisivao i koliko god nije moguće da se s njim uspoređujem i mjerim, ipak znam da sam mu sličan i da je moja duša dio duše njegove, a moje lice, makar ponekad izobličeno, odraz Lica njegova.

U trenucima kad se, zbog bola ili svoje ljudske bijede, osjećam sićušan i nevrijedan, kao prašina koju vjetar raznosi i svatko po njoj gazi, sjetim se da je on za me umro. A Bog ne umire za nešto nevrijedno i prolazno i ne razdaje svoj život uzalud. Tada, u časovima spoznaje, uspravim se i pogledam s više poštovanja svoje lice i smognem snage za mrvu poštovanja prema sebi i za prvi korak naprijed.

Kad iskusim da me ljudi obezvrijede i ponize, kad žele ubiti u meni i zadnju iskru poštovanja i vrijednosti, kad me žele ugasiti kao čovjeka, u mom srcu nastane pobuna, jer u meni odjekuje njegova riječ: «U dlanove sam te svoje urezao, imenom sam te zazvao: ti si moj!» (Iz 49,16; 43,1)

Novi ljudi – sretnici

Da ne postanemo takvi da nad tvrdoćom našeg srca netko zaplače, da duhom ne oslijepimo na smrt, Isus nas poziva da prihvatimo njegovu riječ istine. To znači da prvo skinemo masku, ne samo s lica nego sa srca, da vidimo sebe onakvima kakvi zaista jesmo, da se suočimo sa sobom. Pred Bogom nam ne treba maska. On zna kakvi smo i ljubi nas takve, ali zna i da smo nezadovoljni, možda nesretni. Zato nas poziva da budemo novi ljudi – sretnici.

Radovati se životu

Ako Bog postoji zato što jest za druge, ako je Isus postao to što jest jer je bio čovjek za druge, možemo li mi postojati ako nismo ljudi za druge?

Djeca

Isus nam želi reći: «Sačuvajte divne osobine djeteta: iskrenost, jednostavnost, bezazleno i čisto srce, slobodno od svake oholosti i umišljenosti. Budite kao dijete otvoreno za druge ljude, potrebno drugog bića. Ne budite samodostatni: djeca su sretna što su im drugi potrebni, što imaju oca, majku, brata, sestru, prijatelja.»

Susret je sreća

Čini mi se da je već sama pomisao na drugog čovjeka, naravno mislim na dobru misao, izlaženje iz sebe, početak sreće.

Isus iz Nazareta

Gotovo dvadeset stoljeća dođe i prođe, a Isus ostade središnja osoba za velik dio ljudskog roda. Sve vojske što marširaše, sve mornarice što ikad ploviše, svi kraljevi i ostali vlastodršci što ikad vladaše, svi parlamenti što ikad zasjedaše, svi trustovi ljudskih mozgova što ikad mozgaše skupljeni u akademijama, nisu 'pogodili u sridu' niti dotaknuli život čovjekov na zemlji tako snažno kao što to učini ovaj jedini čovjek – Isus iz Nazareta.

Već dvije tisuće godina Isus iz Nazareta začuđuje i privlači čovjeka i narode. Cijela je povijest obilježena njegovim imenom. U njegovoj sudbini svaka se ljudska sudbina može prepoznati. Njegov život je sudbinski povezan sa svakim smrtnikom koji je prošao ovom zemljom. I svako se pokoljenje ponovno pita: «Tko je za mene Isus iz Nazareta?»

I meni i tebi je postavljeno pitanje koje ne možemo mimoći ako želimo biti odgovorni prema svom životu i svojoj sudbini: Tko je za mene Isus iz Nazareta?

Tko je najveći?

Ako zaista pogledamo duboko i iskreno u svoje srce i svoj život, Vidjet ćemo da smo na prvo mjesto nečijeg života dospjeli samo ako smo postupali Isusovom logikom. Na kraju svih naših funkcija i titula ostat će nam kao čvrst oslonac u životu samo oni ljudi kojima smo se darivanjem nametnuli, odnosno koje smo na Isusov način osvojili. Oni će biti razlogom naše radosti i našeg postojanja, kao što će oni biti i mjera naše veličine pred samima sobom i jednom pred Bogom.

Stoga, neka danas svaki naš korak i čin prema ljudima bude čin koji će nas uzvisiti u našem dostojanstvu, a ne u našoj oholosti.

Maske

Otkad je prvi čovjek okrenuo svoje lice od Božjeg lica, počelo se njegovo lice izobličavati. Na čovjekovu licu je počela blijediti i nestajati Božja slika. I sve više je bio nezadovoljan svojim licem, odnosno svojim identitetom. Čovjek je postao izobličena slika Božja. Otada čovjek stavlja maske na lice da sakrije svoju izobličenosť.

Izobličena slika Božja, čovjek, traži svoje istinsko lice, Boga, svoj identitet. Kako doći do svog istinskog lica? Možda smo zaboravili kako ono izgleda. Od silnih težnji da budemo ono što nismo i velike pohlepe, stvaramo sebi masku da ona zaista postaje naše jedino lice. Kad je netko tko nam želi dobro hoće skinuti, to nas boli i bojimo se jer nam je to jedino lice koje imamo.

Oče naš

Živimo u vremenu velike inflacije riječi, te mnoge naše riječi upućene i najbližima nemaju životno pokriće. I kršćani nisu oslobođeni te napasti u svom odnosu prema Bogu, u svojim molitvama.

Farizeji ili svjedoci?

Kršćanska sloboda nije u tome da nas se ne progoni, nego u tome da smo životom sposobni (slobodni) svjedočiti za Krista.

Oprostiti

Oprostiti znači osloboditi se svih negativnih razarajućih naboja koji su u našem biću usmjereni prema nekom. Možda i prema samom sebi. Onaj koga muči ovo iskustvo zna da se osjeća sapet, da su mu tijelo i duša u nekom grču. Osjeća se duhom zarobljen. Usuđujem se reći da se takav čovjek osjeća bolestan. Stoga ne čudi kad netko nakon milosnog Božjeg zahvata oprostjenja kaže da se osjeća preporođen ili, za onog kome je oprostio, da je taj ponovno živ za njega. Kad se oprostio prijatelju ponovno se dobije prijatelja.

Ako želimo, dakle, nekoga ponovno vratiti u život – oprostimo mu, ako želimo biti slobodni i živjeti punim životom – praštajmo!

Patnja – plod grijeha ili ljubavi?

Prevažno je znati da se svako naše zlo djelo, svaki naš grijeh utkiva u grijeh svijeta i tako doprinosi općoj patnji na zemlji, kao što se svako naše dobro djelo stapa s dobrotom svih ljudi, a napose s dobrotom Božjom po kojoj svijet postoji.

Ideali

Nijedan čovjek, ma kako bio važan u mom životu, ili u životu mog naroda, ne smije biti razlogom mog odustajanja od svog puta i od izgradnje boljeg svijeta oko sebe. I zbog ovog tako dragocjenog iskustva koje nam je u životu potrebno, jer živimo u vremenu u kojem je kušnja stalnija od ikakve stalnosti, a vratolomne mijene češće od mjesečevih, kršćani su pozvani uroniti u sudbinu Sina Božjega u Velikom tjednu.

Ako se solidariziramo istinski, s Isusovom agonijom, pred očima će nam jasnije zasjati njegov i naš Uskrs.

Uskrs

Nadam se da nam je svima jasno da nema slobodne domovine bez slobodnih, u duhu oslobođenih građana. Stoga je posao uskrsnuća čovjeka u ovoj zemlji najvažnije poslanje svih. I Institucija i pojedinaca. Ako se tome pozivu ne odazovemo, sve će se urušiti.

Mi kršćani taj poziv shvaćamo upravo onako kako ga je Bog pokazao kad nas je htio osloboditi od okova smrti: založiti nesebično svoj život za čovjeka.

Mir

Čovjek je mir izgubio u času kad je izgubio povjerenje u Boga. Izgubivši povjerenje, izgubio je Boga koji mu je bio životni oslonac. Ili, bolje rečeno, Božji Duh koji je čovjeka držao u ljubavi i jedinstvu sa samim sobom, istjeran je iz njega. Bitan dio čovjekova bića jest Božji Duh u njemu te bez njega ne može imati mir jer bez njega nije cjelovito biće. Potraga za mirom može se nazvati potragom za izgubljenim Bogom. Ili potragom za cjelovitom osobom.

Duh nas ujedinjuje

Ako želimo razumijevanje u obitelji, s prijateljima, ako želimo da nas djeca razumiju, ako želimo da mi druge, osobito one najbliže shvatimo – molimo za njih. Molimo prije svakog susreta, osobito prije težih razgovora i odluka. Otvorimo li se Duhu Božjem, svijet će oko nas biti drugačiji.

Ime

Po Marijinu imenu i imenima Dvanaestorice zove se najviše ljudi na zemlji. Uglavnom s nakanom da ljudi koji nose njihova imena slijede i njihov način života i tako im imena budu zapisana na nebesima. Ime, dakle, bitno ima i nadnaravnu dimenziju i određenje. Sjetimo se da su ljudi tisućljećima davali imena koja su tumačila njihovu ulogu na zemlji koju im je Bog udijeli. O kad bismo i danas u tom duhu davali djeci imena! S ljubavlju izgovarajmo ime čovjeka, jer kako se odnosimo prema tuđem imenu, odnosno osobi, tako će i naše ime biti upisano u povijesti i vječnosti.

Kako postati bogatiji, a ostati čovjek?

Bojim se čovjeka koji misli da, kad postane bogat, više neće ovisiti ni o kome, a još više onog koji stječe bogatstvo nauštrb kvalitete života ljudi u zajednici kojoj pripada ili uopće ne obazirući se na nju.

Kad se kršćanin treba bojati?

Crkva zna da se ne treba bojati Sudnjeg dana kad se zidane crkve ruše i kršćani progone, nego kad se duhovno ruši živa Crkva, kad se kršćani urušavaju sami u sebe. Teško je obnoviti i fizičke ruševine, ali puno je teže ozdraviti i obnoviti duhovne ruševine.

Tko su mudri ljudi?

Kako otkriti da slijedimo u životu svoju volju, a ne Božju? Ponajprije po tome slušamo li njegovu riječ, potom slažu li nam se djela, bar u temelju, s Isusovim djelima, odnosimo li se prema ljudima slično kao on? Tražimo li u molitvi samo da Bog uslišava naše želje i prohtjeve ili mu s pouzdanjem kažemo: «Oče, neka bude volja tvoja!»

Možda u nama postoji strah od toga da slijedimo Božji put. Mislimo: «Što će biti s mojim malim zadovoljstvima, s mojim sićušnim planovima?» Bojim se, možda, da ću tako izgubiti neke ljude ili samo svoje male stvarčice koje su mi unišle pod kožu. Što će Bog od mene zapravo tražiti? Možda baš ono do čega mi je najviše stalo.

Ne boj se! Bog još nikoga nije osiromašio. I kad gubimo, gubimo da bismo bili slobodni, da bismo više dobili. S Bogom se ne može izgubiti.

Bog mi uvijek ide ususret

Kad pomislimo da je netko kao čovjek zauvijek izgubljen ili kad mislimo da je neki kršćanin davno duhom umro – ne gubimo nadu. Ne odustajmo nikad u želji da spasimo čovjeka.

Vrijeme

Osobno sam uvijek duboko doživljavao svoj rođendan, Novu godinu i druge dane koji su me navodili razmišljanju o životu. Ti dani su

me vraćali k izvoru mog života, a moje misli su letjele svima onima koji su me bar na tren, na dan, bilo gdje i bilo kad voljeli. Osjećao sam kao da mi je u njima prosut život i da sam sazdan od kapljica njihove ljubavi. U tim trenucima radujem se životu i ćutim silnu zahvalnost. Zahvalan sam Bogu i začuđen ga pitam kako da baš meni daruje život, a mnogi ne ugledaše ni svjetlo prvog dana? Tisuće je još žarče željelo produžiti dane ovozemne, ali odoše. Postajem svjestan i muke života i strepim pri pomisli da mi ni sljedeća godina neće proći bez križa. Tada mi duša treperi. To su dani korjenitog susreta sa sobom i pokušaja pogleda u zrcalo život u kojem se trudim prepoznati sebe unatoč tolikim mijenama.

Dobar život

Žrtva čovjeku otvara oči i on postaje svjestan da se može ići naprijed samo s drugim.

Začarani krug

Jedan moj mudri profesor je rekao: «Kad kupujete knjige, dobro promislite hoćete li ih čitati, a onu knjigu koju u godini dana bar jednom ne zatrebate i otvorite, izvadite s police i darujte. To je jedini način da spasite knjigu, a još više sebe.» Čini mi se da bi se ta mudrost trebala primijeniti na sve stvari. Tako bi nama samima i našim najdražima ostalo više nas.

Po čemu se prepoznajemo?

Nekad je čovjek bio rođen u istom mjestu gdje je cijeli život radio i u njemu i umro. Radijus njegova kretanja bio je koji kilometar od obiteljskog doma.

Teško je i modernom čovjeku mijenjati životni prostor. Teško se od njega rastajati jer u svakom metru makar i sivog asfalta jesu njegove stope. I u najružnijoj panorami utisnut je čovjekov pogled. Sve što se gleda svakog dana, po čemu se hoda svaki dan, utiskuje se u čovjeka. Postaje dio zavičaja duše. Oblikuje naše biće jer ulazi u nas baš kao što mi ulazimo u te prostore. Neprimjetno, ali sigurno mijenja nas. A tek ljudi oko nas! Oni su kao zrake sunca. I kad zatvorimo oči, one nas okružuju i prožimaju. Miluju ili prže, ali duboko ostavljaju tragove. Iznad svega čovjek djeluje na čovjeka. Jer je čovjek biće koje je oblikovano iz ljudskih skuta i u ljudskom ambijentu postalo sve što jest.

Ljudski život sliči mreži koja je satkana od malih čvorića koji povezuju i pletu mrežu. Čovjek je satkan od tisuća malih susreta. Pri svakom od njih netko se malim nitima upleo i tako ostavio svoj trag. Kad bismo poželjeli izrezati jedan dio mreže, ona bi se raspala. Podjednako ne možemo križati ljude i brisati ih iz svog života. I onda kad nam pamćenje oslabi, oni ostaju pohranjeni u nama, isto kao i kad zatvorimo oči, slike života ostaju duboko utisnute u nas. Svi ljudi koji su prohujali kroz naš život, oblikovali su nas. Bez njih bili bismo drugačiji. Da nije njih netko bi nam drugi došao u susret i ostavio bi svoj trag u našem životu. Ne hvata li nas strah kad ovako razmišljamo? Kako onda sačuvati svoj identitet? Kako se prepoznati poslije mnogih susreta i velikih mijena koje smo doživjeli? Treba imati dušu! Valja njegovati svoj duhovni život – to svetište svoje osobe. Svednevice svoj duh otvarati Duhu Božjemu, koji će tako satkati nit, još više stožer života po kojem ćemo se uvijek moći prepoznati. I ne samo to! Moći ćemo se radovati što smo upravo takvi kakvi jesmo. Nećemo žaliti ni za čim. Nije li u takav rizik života ušao i Bog postavši čovjekom? Isus je unatoč svim ljudskim utjecajima i mijenama kroz koje je prošao kao čovjek sačuvao u sebi božansku dušu jer je svednevice komunicirao sa svojim nebeskim Ocem. Ne treba se bojati ljudi. Ne treba se bojati mijena. Ne treba pobjeći od svih i začahuriti se u nekoliko kvadratnih metara da bismo sačuvali svoj identitet. Naprotiv, treba ići u susret. Dobro je vidjeti svijet, ali nikada ne smijemo dušu ostaviti doma. Ne smijemo Boga ostaviti doma, jer se nećemo znati vratiti k sebi.

Koliko smo veliki?

Želimo li vidjeti kolika je uistinu naša ljudska veličina i koliko smo veliki i humani kao zajednica, posjetimo bolnice i podrume grada u kojem živimo.

Molitva

Bože, kad ćemo se moći diviti običnim ljudima i svakidašnjem životu? Kad ćemo zavoljeti i vrednovati svoju svakidašnjicu, jer u njoj je glavnina života, a ne čekati samo poneku zvjezdanu iskru?!

Budnost

Budan kršćanin je ponajprije čovjek koji zna koga čeka i koga će sigurno jednom na kraju svojih dana susresti licem u lice. Samo iz tog iskustva da se za nekoga živi i nekoga čeka, može se živjeti budno. To je duhovna budnost što bdije nad našim mislima, tjelesnim prohtjevima i svim našim djelima.

Oči

Postoje trenuci u životu kad prestaje svaki govor, kad zanijemi jezik, kad srce zna da mu razum više ne može pomoći i zato od njega ne očekuje više nikakva objašnjenja niti tumačenja. Kad rastanci u sebi ne nose opasnost zadnjeg susreta ili zadnjeg rastanka, onda obično dragoj osobi upućujemo zaštitničke ili brižne riječi. U takvim rastancima iz nas izvire bujica riječi. Ali kad rastanci u sebi nose zlu kob, kad je opasnost gubitka osobe gotovo izvjesna, riječi presahnu. Savjeti se učine smiješnima, a umovanje o opasnostima i teškoćama potpuno nepotrebna. Tada ostaju samo oči.

Bio sam svjedokom rastanaka kod odlaska na bojišnicu. Bio sam svjedokom i sudionikom rastanaka pri bolesničkoj postelji. Dok u drugim rastancima postoji velika potreba za mnoštvom stvari i iskazivanjem brige za njih, pljušte obostrani savjeti, u ovima ostaje samo jedna potreba i samo jedna želja: gledati oči onih koje ljubimo. Čežnja za očima! Čežnja za licem! Kao da je u očima skupljena cijela osoba. Kao da se u njima zrcali sve ono što smo s njima proživjeli. Želimo po njima utisnuti drago biće u svoju dušu tako silno da ono ostane živo u nama i kad se naše oči ugase. I zaista, u nama se može sve promijeniti, naša vanjština može postati drukčija, ali ako oči ostanu iste, uvijek će nas naši dragi moći prepoznati. Kad čutimo opasnost konačnog rastanka i odlaska, onda se čežnja za očima nevjerovatno umnoži. Već imamo iskustvo da svaki novi susret i pogled u njemu oživljava u nama sliku naših dragih, ali kad znamo da ih više nećemo moći vidjeti, onda se sve naše čežnje sliju u jednu: želim te samo gledati.

Smrt

Smrt! Tajna nad tajnama svakom čovjeku, premda je tako prisutna u našoj svakodnevnici. Tko još želi misliti o njoj, neprijateljici života! Kad god pokušam o njoj misliti, shvatim da ljudske misli ne mogu misliti smrt. Jer je ona i protiv misli. Kako misliti i shvatiti da me nestane možda već

sutra? Kako zamisliti da će mi se oči ugasiti, ruke i noge usahnuti, jezik zanimati, osmijeh s lica nestati, srce prestati voljeti? Kako misliti da će mi se i misli utrnuti? Kako prihvatiti da one koje ljubim neću više nikada moći voljeti? Kako prihvatiti da one koje volim neću nikada više moći vidjeti, dotaknuti, zazvati imenom, poljubiti najnježnijim poljupcem? Je li moguće da to bude istina o čovjeku? Ne! U meni i u svakom čovjeku nastaje pobuna i krik: Ne! To je tek naličje života.

Sada znam: ostalo mi je samo ono što sam drugima dao. Ostala mi je samo ljubav. Ne mogu više zadržati ni tako malo fizičkoga kao što je ovo krhko tijelo.

Blizine

Od Božje smo blizine, od njegove ljubavi, u srcima naših roditelja jednom satkani. Njegova blizina u srcu majke grijala nas je u kolijevci. Njegovom blizinom ugrijalo nam se srce za druge i ozarilo lice kad smo prvi put otkrili ljubav. Njegove stope bile su u našima u prvom koraku, a kad smo posustali pod teretom života, jedino je trag njegovih stopa bio vidljiv na našem životnom putu. On nas je nosio. Kad smo ga tražili u daljinama, bio nam je stranac. Ako smo dosad otkrili Boga, onda se otkriće dogodilo u nama i u onima koji su u nama ili uz nas. Otkrili smo ga u bližnjima. Stoga, valja nam stalno otkrivati ljepotu i dragocjenost ljudi oko nas. Radovati se onom što je možda maleno i neznatno, ali je naše. Otkrivati svednevice blizine znači otkrivati i čovjeka i Boga. Znači imati osmišljen život. I kad jednom budemo morali ostavljati one koji su nam blizu, i čovjeka i Boga, oni neće ostaviti nas. Bit će već tako čvrsto utkani u potku našeg bića da se nećemo moći odijeliti od njih. Neće nas moći ni smrt rastaviti jer je ljubav učinila da budemo jedno. Radujemo se onima koji su nam blizu!

Nađeni ili izgubljeni čovjek

Isusova prispodoba u kojoj je jedinka neshvatljivo dragocjena u Božjim očima posve iznenađuje današnjega čovjeka. Je li moguće da mene malenog i neznatnog netko tako voli, da zbog mene lomi tržišnu logiku i nema interesnu svijest? Moguće je! Isus svjedoči svojom ljubavlju: Bog je naš Otac. Takav je Bog! Bog nije naš poslodavac, nije šef stranke, niti voditelj statističkog ureda. On ne gleda radnika kao puki alat za proizvodnju, niti kao malu službenicu na kojoj se može uživljavati tko hoće. Bog ne pita isplati li se ili ne isplati, niti koliko košta kad je u pitanju čovjek, kad je u opasnosti njegov život. Njemu jedan nije malo ili

ništa. On čovjeka ne zbraja niti oduzima. Bogu nitko nije nevažan, nitko beznačajan. On nema nikakav zakulisni cilj, niti igra zakulisni igre. On jednostavno voli čovjeka i tko mu se otvori, osjetit će da je vrijedan kao cijeli svemir.

Tajna čovjeka

Bože, kako li si pažljiv i obazriv! Nisi htio čovjeku pomoći bez njegova pristanka. Pitao si jednu djevojku iz Nazareta hoće li da joj budeš sin – da svim ljudima tako postaneš brat. Nisi htio biti čovjek samo deset, dvadeset ili trideset godina. Želio si biti čovjek vječno,. Uvukao si se u ovu tijesnu našu kožu da budeš malen kao i mi, da ti nijedan od nas malenih drznika ne može predbaciti: «Ti nisi nikada bio čovjek, ne možeš nas shvatiti niti možeš suosjećati se nama.»

Čini nam se, Bože, da ti nikada ne bismo smjeli pogledati u oči da nisi bio čovjek. Čini nam se da bi te svi odbacili ne povjerovavši da nas možeš shvatiti da nisi bio čovjek. I onda kad nas nitko od ljudi ne razumije i kad sami sebe ne razumijemo, više shvaćamo zašto si tako božanski želio biti čovjek. Želio si biti čovjek da mi sebe možemo shvatiti i biti ponosni što smo ljudi.

Dok u evanđeoskom izvješću čitamo Isusovo ljudsko rodoslovlje, pitam se; jesam li ponosan što sam čovjek? Ako nisam, nije li uzrok u tome što se nisam u Bogu osmislio? Ako je Bog mogao biti sretan kao čovjek, vjerujem li da bih ja mogao biti ponosan što sam mu brat i što imam udjela u njegovu životu?

Badnjak

Badnje noći nebo se sagnulo i u malenom djetetu Isusu iz Nazareta poljubilo zemlju. Hoćemo li uzvratiti poljubac?

Na Badnjak i u božićnoj noći svaki bi čovjek mogao iskusiti i spoznati da je unatoč svim teškoćama i mukama života lijepo biti čovjek. Ako nekom na Badnjak jako želimo tako lijepo iskustvo, onda se postavimo prema njemu kao Badnjak prema Božiću. Budimo mu posve na usluzi. Prostrimo svoje srce prema svom bližnjemu da po tom sagu može doći do iskustva Boga kao što je Badnjak prostro i postao put dolaska Božiću. Možemo li išta više u životu učiniti, možemo li ostvariti više svoj život nego li postati put po kojem Bog dolazi i usrećuje Boga?!

Koju zvijezdu slijedimo?

Razmišljate li bar ponekad koja je glavna nit u vašem životnom klupku? Koja je to nit vodilja koja je ponajviše zaslužna da jeste baš takvi kakvi jeste? Tko je stožer vašeg života? Po kome se prepoznajete u svim životnim mijenama i nevoljama?

Može li se ikoga nadoknaditi?

Ljudi su iskusili u Isusu Boga koji ima ime, koji ima divan pogled, neponovljivu riječ, jedincatu toplu dušu, ljubav kojom privlači ljude jače od svih zemaljskih sila, ljubav – snagu – jaču od smrti.

Nitko ne može zamijeniti osobu koja nas voli, makar ih bilo više koji su nam dragi. Ljubav je božanski osobna i neponovljiva u svakom čovjeku. Nije istina da se nekoga dragog može nadoknaditi i da ga netko može zamijeniti u našem životu. Baš kao što nas Bog voli i ne odustaje od napora da nas spasi ne prihvaćajući tržišnu logiku: «ako nećeš ti, hoće drugi». Nema u ljubavi istinske i prave kompenzacije. Oči koje nas s ljubavlju gledaju, neponovljive su. Riječi koje nas hrabre iz srca ljubljene osobe imaju neponovljivu snagu. Ljubav koja nas podiže po dragoj osobi ima jedinstven plod. Dio nas koji je satkan od ljubavi jedne osobe postoji sam od nje. I nitko ga ne bi mogao tako oblikovati,. A što ako je poglaviti dio naše osobe satkan od ljubavi jedne osobe, a nju pokušamo odbaciti? Ili smo je olako zamijenili? Što ako je to osoba po kojoj smo satkani? Što ako je to Bog od koga smo sazdana?

Molitva i ljubav

U molitvi se vraćamo svome izvoru, Bogu, i tu otkrivamo smisao svog bića, vrijednost života. Susrećemo se sa sobom u najdubljim predjelima svoga bića. Okrećemo se sebi, da bismo bili sposobni okrenuti se drugima. Okrećemo se Bogu u molitvi da bismo vidjeli svoj izvor i svoje ušće, da bi nam on osvjetlio cjelokupan tijek života. U molitvi postajemo jedno s Bogom i jedno s ljubavlju kojom on ljubi čovjeka. Tada smo kadri učiniti prvi korak k čovjeku. Zamjećujemo ga, samim time i njegove zbiljske potrebe. Što smo duže s Bogom u molitvi, to se njegova ljubav više pretače u nas, a to je njegova snaga, time smo sposobniji više ljubiti čovjeka. Samim time sposobniji smo činiti i veće stvari za najpotrebnije i najugroženije, ali imamo i više ljubavi za one s kojima živimo.

Isplati li se oprostiti?

Opraštati znači božanskom snagom ozdravljati od duševne boli koja nam je nanesena bilo kakvom nepravdom. Znak da je netko istinski oprostio, odnosno ozdravio u duhu i duši, jest da ga sjećanje na podnesenu nepravdu više ne boli. To ne znači izgubiti pamćenje, niti znači da oproštenje automatski oslobađa krivca odgovornosti za zlodjelo koje je nanio onom koji je oprostio. Kad bi bilo tako, onda bi u neku ruku opraštanje potpomagalo novu nepravdu i novo zlo. To Bog ne traži od čovjeka. Ta on je pravedni sudac. Opraštanje ne znači ni to da onomu koji oprašta ne treba nadoknaditi štetu ako je to moguće. Ali postoje trenuci i događaji kad trebamo praštati bezuvjetno kao što smo to od Boga iskusili bezbroj puta.

Ni sebi nije lako oprostiti. Ima ljudi koji se muče sa sobom cijeli život.

Oproštenje je odlika duha i u njemu se mora dogoditi oslobođenje od mržnje. Oprostiti znači biti zdrav i dati da netko opet živi. Ne isplati se ne opraštati jer tako sami gubimo, jer ostajemo u duši ranjeni, bolesni, i na taj način ništa ne dobivamo. Nije moguće potpuno oprostiti i ozdraviti od duševnih boli koje su nam nanesene samo ljudskim silama. Događaj potpunog oproštenja jest božansko djelo.

Bože moj, zašto si me ostavio?

Agonija umiranja nosi neponovljivo iskustvo potpune osamljenosti upravo stoga što čovjek tada nije čvrsto ni na jednoj obali, niti zemaljskoj niti nebeskoj, nego se muči nemoćan negdje između kao u nekoj provaliji ili tik na njezinu rubu.

Neki se pitaju: nije li onda bolje čovjeka u smrtnoj boli pomalo ostavljati a ne htjeti ga jako zadržati uza se? Je li bolje još jače ga priviti na srce ili se udaljavati? Što patniku lakše pomaže da prođe agoniju? Tu nema dileme. Uvijek je dobro voljeti čovjeka. Biti mu blizu. Nikada ga ne otpisati, makar nam um i govorio da je smrt neizbježna. Ako na ovoj obali života ima netko tko nas jako ljubi, lakše je vjerovati da ima netko i na drugoj obali. Ako nas nitko ne ispraćuje, teže je vjerovati da će nas na kraju puta netko dočekati. Ruku koju čvrsto držimo cijelog života užasno je teško ispustiti – moguće je samo kad nas na to smrt prisili – ali je lakše vjerovati da će nas druga ispružena ruku prihvatiti na drugoj obali, nego li da nikad nismo imali iskustvo oslonca. Najbolje bi bilo kad bismo ovom zemljom putovali poput djeteta u gradskoj gužvi oboružana s jedne strane očevom a s druge majčinom rukom.

Ženo, zašto plačeš?

Isusova majka, učenici, prijatelji, te oni poput Marije iz Magdale koje je duhovno ili tjelesno oživio, pitali su se na Golgoti: je li moguće da se oči koje su ih s neizmjernom toplinom gledale mogu zauvijek zatvoriti, da ruke koje su ih milovale mogu usahnuti, da srce koje ih je božanski ljubilo može zauvijek utihnuti, riječ Isusova koja ih je ozdravljala može zanijemiti? Može li zauvijek nestati netko tko je od njih stvorio nekoga – sretne ljude? Može li zemlja rastočiti u njima ono što je nebo satkalo?

I ja se pitam zajedno s vama: može li zauvijek nestati netko po kome smo sazdani, kao što je majka, prijatelj, brat, od kojih smo živjeli i za koje smo živjeli? Ima li tu ikakve logike? Ne buni li se u nama i oko nas sve protiv nestanka života? Može li išta utažiti moju žeđ za onima koje ljubim, a koje je zemlja prekrila? Može li išta nadoknaditi one po kojima jesam to što jesam, osim njihovog uskrsa?

Teško se mirimo s tim kad nam drage stvarčice, uspomene iz mozaika života nestaju s vremenom, teško možemo prihvatiti kad se rastajemo od divnih djetinjih i mladenačkih snova, i proljeća koja u nama žive, pa kako bismo se mogli pomiriti s nestankom sebe i svojih najljubljenijih! I ne treba se s time miriti! Nikada se nemojmo pomiriti sa sumnjom u sebi da će nas nestati. Svaka kap dobrote koju smo kanuli u drugo biće i nesebično prosuli svim putovima kojima smo u životu hodili, makar tu dobrotu zemlja popila i pokrila, jednom će se pretvoriti u uskrsni slap života. Možda je sumnja i nevjera u Isusov i vlastiti uskrs veća što smo manje dobrote kanuli u ljude koji su poslani na naš životni put. Uskrs nam postaje bliži samo dobrotom!

Odgovornost izbora

Nitko ne smije izbjeći odgovornosti, jer i onda kad izbjegne odgovornosti izbora, utječe na svoj i tuđi život. Ničiji izbor nije bez posljedica. Kršćani, suodgovornost je drugo ime za ljubav! Birati bez Boga znači unaprijed se lišiti dobrog izbora. Tko to želi?

Za koga navija Isus?

Uvijek je bilo opasno manipulirati s Bogom, jer on ne želi biti navijač. On stoji na strani čovjeka, svakog čovjeka, a ne na strani grupe, pa makar ne znam kakva bila. Isus voli čovjeka kao takvog. On nikada

ne stoji protiv čovjeka. Stoga svatko tko pokuša uzeti Isusa kao argument kojim će drugome pokazati da je jadniji i manje vrijedan, već je izgubio mogućnost da Isus stoji na njegovoj strani.

Mistik

Ili živjeti kršćanski poziv s mističnim iskustvom, ili izgubiti identitet, a time i vjerodostojnost!

Biti mistik ne znači pobjeći na nebo, nego nebo spustiti u sebe, u sadržaj svoga života. Biti mističan kršćanin znači svednevice biti uronjen u iskustvo živoga Boga. Bez takvog pristupa svom pozivu kršćanin će sam sebe staviti na rub smisla, a neminovno i na rub društva.

Zašto je Bog želio imati majku?

Bog je, držim, mislio da bi bilo užasno teško proživjeti ljudski život, a nemati iskustvo djeteta, ne imati nekoga tako dragocjenog kao što je majka. Bilo bi ljudski nemoguće preživjeti zemlju, osobito križni put, Golgotu, bez neponovljive ljubavi, oslonca i podrške koju jedinstveno može pružiti majka. Bog je time potvrdio da je dobro biti nošen u krilu majke, dobro je biti rođen, krhak, a zaštićen na grudima majke. Tim izborom Bog je na najsajjniji način potvrdio vrijednost majčinstva. Kao da je opet, kao u praiskonu, uskliknuo: «Dobro je biti čovjek, dobro je biti majka!»

Nosi li ljubav rizik?

Ako želimo iskusiti istinsku ljudsku ljubav i Božju ljubav u sebi, moramo poći malim nesebičnim koracima prema drugom čovjeku ne očekujući plaću. Ako je zatražimo odmah, nikad nećemo iskusiti ljubav, nego tek spoznaju da smo trud naplatili. I opet ostali sami! Upravo tu je crta razdjelnica između onih koji vjeruju u vječnu Ljubav u Boga, i onih koji nemaju to iskustvo. Ne upustimo li se u avanturu darivanja bez uzdarja, hoćemo li ikad upoznati ljepotu i dragocjenost života?

Život

Čini se da je sve manje ljudi koji se jednostavno znaju veseliti životu. O svemu se govori samo ne o ljepoti postojanja. Najčešće se

govori o životu kao o problemu. Takav govor čuje se već u vrtiću. Već nam je svima postala navika da zamjećujemo ono što nam život čini teškim i što ga ugrožava pa zato u susretima ponajviše govorimo o toj strani života. Onoj teškoj. Možda bi zaista trebalo već od djetinjstva odgajati čovjeka da svaki dan sebi posvješćuje lijepe događaje toga dana, da lijepo prije zamjećuje od ružnoga. Da stalno sebi, a onda i drugima, govori što mu se lijepo dogodilo, što dobro posjeduje, a ne samo kakve teškoće ima. Ponekad pomislim da bismo trebali imati audio-vrpcu koja bi nam stalno ponavljala što imamo dobro u životu. Tako bismo stalno otkrivali razlog za radost postojanja.

Kako doći do iskustva da posjedujemo nešto što je tako dragocjeno da i u najtežim trenucima i najtamnijim časovima život može biti razlogom da volimo život i da znamo da ima smisla? Nije teško voljeti život kad nam sve ide dobro. Nije teško govoriti kako je lijep život kad smo mladi i zdravi, kad nam sve u obitelji ide, kad nam se poslovni uspjesi nižu. Kad nam ljudi plješču. Kad dan za danom imamo sve više prijatelja uza se. Ali dođe vrijeme kad sve to pođe obrnutim smjerom. Kako i zašto tada voljeti život?

Postoji vrijeme u životu u koje ćemo svi ući kad izgubimo mogućnost rada, kad se tijelo muči a ne donosi radost, kad nam je život sam za sebe samo muka. Tada posve spoznamo da živjeti samo sebi nema nikakvog razloga. Postajemo svjesni besmisla življenja samo za sebe. Kako tada preživjeti? Jedino ako imamo iskustvo da smo živjeli za druge. Jedino ako u tom času volimo nekog i netko voli nas. I makar fizički ne mogli više ništa učiniti, imamo motiv boriti se za život jer znamo da je samo naše postojanje radost onima koji nas ljube. I njihovo je postojanje tada jedina naša radost i jedini razlog da ne dignemo ruke od života. Da bismo imali to iskustvo u najvažnijem času života, treba još u djetinjstvu i mladosti povjerovati da se ne isplati samo sebi živjeti. To nije nimalo lako jer smo po naravi skloni od najranije životne dobi svojim prohtjevima ugađati. Možemo li sebi na pitanje: «kako si?» odgovoriti: «dobro je, sretan sam što sam živ»?

Tko izaziva životnu oluju?

Svaki put kad povlačimo životni potez mimo onih koji nam životno znače, podižemo oluju u kojoj, jer smo osamljeniji i siromašniji za one koji su nam davali sigurnost, možemo lako nastradati. Ako u tom času odluke mislimo samo na sebe, onda činimo užasnu pogrešku jer ćemo već sutra shvatiti da ne možemo imati mir i životnu stabilnost bez onih koji su duboko ugrađeni u naš život. Nesreća je u tome što se poslije nekih poteza nešto bitno teško može popraviti. Baš kao kad se nađemo s

malom lađicom na morskoj pučini sami a podigne se oluja. I još ako smo je sami izazvali! Kakve li drame! A imali smo Isusa uza se!

Jesmo li svjesni koga imamo?

Najljepše iskustvo

Moje iskustvo majke je najsličnije iskustvu Boga. Ili obrnuto: iskustvo susretanja s Bogom najsličnije je iskustvu susreta s majkom. Majka me prva voljela. Ona me naučila voljeti, praštati, živjeti. Ona me poput Boga bezuvjetno voljela. Uvijek! Kud god sam otišao i koliko god odlutao od nje i njezine ljubavi, ona mi nije okrenula leđa. Mati je uvijek bila za me i onda kad smo se suprotstavili jedno drugom. Nikad me, kao ni Bog, nije osudila i ništa nije zahtijevala od mene što mi sama već puno puta nije učinila. Uvijek je darivala bez računice i očekivanog uzdarja. Nikad mi nije kazivala o Bogu a da ga u njoj nisam prepoznao. Njezino lice uvijek je bilo odraz lica Njegovog. I zato se ne bojim Boga niti onda kada namršti svoje lice nad mojim postupkom. Mama je bila dom kojem sam se uvijek mogao vraćati bez obzira koliko me životni putovi promijenili. Kakav god sam joj došao, ona me je uvijek primila i voljela takvog kakav sam u tom času bio. Nikada mi nije rekla: «Sine, idi i kad se popraviš smiješ mi doći doma.» Njoj nikada nisam trebao doći s maskom, a iako sam ponekad pokušao skriti lice, ona je dublje vidjela i nikad joj maska nije mogla zapriječiti put do moga srca i duše. Zato me je uvijek vidjela onakvog kakav uistinu jesam. Ni manjeg ni većeg. Baš kao što me vidi Bog. Nitko i ništa nije mi bilo tako stalno u životu kao mati. Po njoj sam se vraćao k sebi i u njezinim očima uvijek sam mogao vidjeti koliko sam daleko do sebe onakvog kakav sam uvijek želio biti. Od svih ljudi koji su se bavili mnome nitko me nije mogao tako duboko proniknuti kao mama.

Oni koji su nam blizu

Može li blizina učiniti ponekad vid zamućenijim? Može li blizina učiniti čovjeka manje sposobnim prepoznati vrijednosti onoga s kim živi, prijateljuje, surađuje? Iako je uobičajeno i naravno da bolje vidimo iz blizine i da nam je blizina potrebna da bismo nekoga istinski upoznali i otkrili njegovu vrijednost, ponekad se dogodi i obrnuto. Blizina u svakodnevicu prijeđe u običnost koja nam potom zatvara pogled u dubinu bića s kojim živimo.

Svi imamo iskustvo da je čovjek nesavršeno biće i da ima puno slabih točaka. I što je najgore, oni koji su nam blizu, ponajprije zamjećuju

naše slabosti, a tek potom i puno teže naše vrline. U glinenim posudama nosimo veliko blago, stoga je naravno da prvo zamjećujemo glinu. Upravo je to bilo zbunjujuće u slučaju Isusa iz Nazareta. Sugrađani nisu mogli prihvatiti da u nekom tako ljudski poznatom, običnom, leži neizmjereno blago. Važniji im je bio njegov posao i porijeklo od vrijednosti njegove osobe i božanske snage. Zato su i ostali uskraćeni plodova te moći. Ono što bi trebalo biti prednost, poznavanje i življenje zajedno, ljudska blizina, postalo je prepreka za istinsko životno obogaćenje. Nazarećani su tako sami sebe osiromašili ne prihvaćajući darove koje im je Bog ponudio kroz njihova sugrađanina Isusa.

Nije li slično s nama? Poglavitni dio sve vrijednosti koja je u nama i oko nas došao je po onima koji su nam blizi. Unatoč toj činjenici kroz život često prolazimo kao žedan čovjek pokraj pustinjske oaze. Umjesto da u ljudima s kojima živimo, svednevice nastojimo otkriti vrijednosti koje nadilaze slabost i običnost, one čine čak to da zbog njih ostavljamo ono najdragocjenije. Bog nam upravo govori i ljubi nas po onima koji su nam blizu. Po njima nas obasipa darovima. Po njima se spašavamo ili propadamo. Možemo li vjerovati u to? Imamo li drugog puta do sreće i do Boga osim po onima koji su nam blizi a tako obični?

Ravnodušnost ili izazov?

Izazivamo li mi svojim životom druge, ili pokraj nas ljudi prolaze kao da i ne postojimo? Je li naš život izazov drugima kojima se život smučio ili je prazan? Kršćani, ili smo izazov svijetu ili ne postojimo!

Privlačnost

Postoji jedna tajna života koja uvijek nanovo izaziva i oduševljava. Čovjek! Biće puno tajna. Tko otvorenim očima ide kroz život gotovo svaki dan, ostaje bez riječi pred čovjekom. I u dobrom i u lošem smislu. Samo oni ljudi koji napuhani od lažne samodopadnosti i isprazne oholosti misle da su sve i svakoga «pročitali», oduzeše sebi sposobnost da pred čovjekom stanu zadivljeni ili začuđeni. Tko otvorenog srca i duše prilazi čovjeku i hrabro ide ponovno u susret, unatoč godinama i tko zna kakvim razočaranjima, ima mogućnost da ponovno ili možda prvi put ostane zadivljen čovjekom. Ostane bez daha. U pozitivnom smislu!

Ima prvih susreta u kojima nam odmah zaiskre oči, zatitra duša i zatreperi srce. Čini nam se da tu osobu oduvijek poznamo i da smo samo bili na nekom dužem putu i opet se vratili doma. Iako o njoj ne znamo ništa u smislu informacije i gole biografije, znanje koje dolazi iz

drugih izvora već je u nama poslije prvog susreta. Ostajemo zbunjeni činjenicom da o njoj ništa ne znamo. U tom času i ne postoji potreba za nekim informativnim razgovorom. Dovoljno je biti zajedno. U iskustvu takva susreta prva je misao: šteta što je nisam prije susreo! Osjećamo da smo zakinuti što tog bića nije bilo u svim godinama našeg života. Spontano želimo ne izgubiti više nijedan dan. Biti što više i što češće s tim čovjekom. To nam se čini posve naravno i normalno. Kakve li novosti: netko tko do jučer nije uopće postojao u mom životu, od danas je jako prisutan, a od sutra teško mogu zamisliti život bez njega! Tako ćutimo ljepotu ali i svu tajnu ljudskog života.

Čovjek je duša duše Božje, i kad se takav susretne s drugim bićem, nastaje neizrecivo iskustvo zadivljenosti pred ljepotom čovjeka i bogatstvom njegovih dubina. Znam da je uvijek lakše zagrabiti u plićak, no u plićaku nikad ne možemo utažiti žeđ već samo zavarati okus i možda se otrovati. Vjerujete li da je puno ljepše dotaknuti ljudsku dušu negoli tijelo, poštujujte i jedno i drugo, a čeznite za prvim.

Tko mi je učitelj?

Važno je za život znati povijest, znati dobro računati. Vrijedno je znati više jezika. Ali je još sjajnije i potrebnije naučiti jezik ljubavi.

Jedan jedinstveni učitelj u povijesti, Isus iz Nazareta, poštivao je tehnička znanja i sam je sigurno naučio drvodjelski zanat, ali je učio kako postati čovjek. Učio je voljeti druge i voljeti sebe, učio je praštati i služiti u ljubavi. Otkrivati u drugima ono najvrednije i najdragocjenije i da na tom mognu graditi novi život. Učio je da je život neizmjeran dar i da nema cijene. Još više: svojim učenicima nudio je na dar život bez kraja, kome ni smrt ne može nauditi. Sve se to događalo više iz njegova života nego iz njegovih poučavanja.

Raspuklost srca

Možda su nas učili da Boga nikad ništa ne pitamo. Učili su nas prositi i moliti, ali tražili odgovor od njega i u njemu možda nismo nikad. Možemo li pokušati danas za sve dileme našeg srca reći Bogu: «Bože moj, kad si živio kao čovjek, jesi li ikad u sebi osjetio raspuklost srca? Jesi li ikad osjetio da ti srce hoće i jedno i drugo? Jesi li ikad oćutio da ti duh želi jedno, a srce drugo? Pomozi mi! Ipak je u tebi kucalo i ljudsko i božansko srce. Ti to razumiješ!»

Drži li Bog do našeg mišljenja?

Tko ima kršćansko iskustvo, trebao bi moći lakše usvojiti Božji mentalitet koji se očitovao i u Isusovom stavu prema ljudima koji su ga odbacili. Bog poštuje ljudsko mišljenje i slobodu izbora pa čak i onda kad se ljudski stav potpuno kosi s Božjim. Mi smo tako neizmjerljivo vrijedni i dragocjeni u Božjim očima da nam on neće nametnuti silu niti onda kad je očito da nam se životni putovi razilaze i kad naš put sigurno vodi u propast. Zašto je Bog takav? Zato što zna da čovjeka bez slobode nema i da se ne može nikoga prisiliti činiti dobro jer je ili slobodna odluka našeg srca ili nema dobra u tom djelu.

Plodovi

U beskrajno širokoj lepezi izazova koji stoje pred nama i u koje možemo utrošiti svoje vrijeme nikad ne bi trebalo dvojiti da su najdragocjeniji plodovi čovjeka naša čovječnost koju iskazujemo prema drugom čovjeku. Dakle, uza sve naše sposobnosti treba uvijek znati da je najveća sposobnost biti čovječan.

Život poslije života

Dok budemo stajali uz grobove najmilijih, još ćemo jednom bolno shvatiti da je njihov odlazak u nama ostavio za ovu zemlju nenadoknadivu prazninu. Oni su u nama satkali sliku po kojoj svaki dan prepoznajemo. U njima smo se ogledali kao u zrcalu. Naši ljubljeni, kojima ćemo grobove pokušati ugrijati ljubavlju, ipak blijede u našem sjećanju. Blijede li i vrijednosti što su ih nas unijeli? Uvjeren sam, kad bi nam mogli progovoriti dok stojimo tužni ili uplakani uz njihov grob, da bi nam uputili samo jednu riječ: «Najdraži moji, ne plačite za mnom, nego živite dobrotu i ljubav. Hodajte ovom zemljom kako je hodao Isus. Jer to je jedini put koji nas opet može dovesti u zajedništvo. Jednom zauvijek.»

Vjerujem da uvijek kad odlazimo s grobova dragih nam ljudi, odlazimo ljudskiji, topliji, skromniji i nježniji prema svakom stvorenju. Bolje uočavamo vrijednost života i neizrecivu dragocjenost voljenih. Više shvaćamo da su svi ljudi jednaki jer niti jedan ne može pobijediti sam u presudnoj bici života sa smrću. Uviđamo da su sva naša neprijateljstva besmislena jer njima samo hranimo jedinu pravu neprijateljicu čovjeka – smrt.

Kako god nekima čudno i nevjerojatno izgledalo, na grobovima najdražih u nama se jače ražari vjera u život poslije života. Može li nas

ljubav i čežnja da opet susretnemo one koje nam je smrt otela pokrenuti da živimo onako kako bi oni živjeli da su još s nama. Da živimo ljudskije. Da se vratimo na put koji vodi k njima, u život.

Govor grobova

I ove smo godine na Dušni dan stajali uz grobove svojih roditelja, braće, prijatelja zagledani u daljine. Može li se uopće izreći sve ono što je u tim trenucima osjećalo naše srce, što je prolazilo kroz naše misli i cijelo biće. Još lani smo s nekima od onih koji su otišli na drugu obalu života zajednički prebivali uspomene i vraćali se u vrijeme kad smo svi bili na okupu. Opet nam je kroz misli prolazilo sve ono neizmjereno blago koje smo primili od njih. Tuga nam je obuzela srce jer ove godine nema očiju u kojima bismo se mogli tako snažno ogledati i prepoznati. Tako dubok, iskren i nježan razgovor koji smo ovih dana imali na grobu svojih najdražih jedva da se igdje može dogoditi. Grobovi tako snažno govore onima koji imaju otvorenu dušu.

Vjerujem ti

Vjerujem ti, Gospodine, jer si postao čovjekom. Običnim malim čovjekom.

Vjerujem ti, Gospodine, jer si bio dijete, maleno i nemoćno.

Vjerujem ti, Gospodine, jer si se poistovjetio s malenima i siromašnima.

Vjerujem ti, Gospodine, jer ti bogati i moćni nisu dali ni da se rodiš u ljudskoj nastambi, niti da živiš djetinjstvo u svojoj domovini.

Vjerujem ti, Gospodine, jer si se rodio i živio u ljudskoj obitelji.

Vjerujem ti, Gospodine, jer si gotovo cijeli život radio najobičnije fizičke poslove.

Vjerujem ti, Gospodine, jer si imao toliko povjerenja u čovjeka da si se predao u njegove ruke i bio poslušan Josipu i Mariji.

Vjerujem ti, jer se nikada nisi pozivao na svoje kraljevsko podrijetlo da bi sebi priskrbio privilegije i lagodan život.

Vjerujem ti, Gospodine, jer, unatoč svijesti da svojom moći i dostojanstvom natkriljuješ čovjeka, uvijek si se odnosio prema nama u svemu jednak osim u grijehu.

Vjerujem ti, jer si se odrekao svake oholosti, nadmenosti i bahatosti, iako si za to mogao naći «razloga».

Vjerujem ti, jer svoje učenike nisi birao po vezi, niti iz interesa, niti iz društvene elite.

Vjerujem ti, Gospodine, jer si se unatoč zemaljskom i nebeskom kraljevskom podrijetlu odrekao vladanja nad ljudima.

Vjerujem ti, jer si od svih ponuđenih kruna, časti i vlasti prihvatio jedino trnovu krunu.

Vjerujem ti, jer si pokazao da ti je ljudska blizina potrebna, da ti je čovjek potreban, makar si Bog.

Vjerujem ti, Gospodine, jer si plakao na grobu svoga prijatelja.

Vjerujem ti, jer si oprostio i onima koji su te zatajili, izdali, nevino osudili i ubili.

Vjerujem ti, jer je tvoja ljubav prema čovjeku bila veća od svih naših ljudskih pakosti i zloća.

Vjerujem ti, Gospodine, jer se nisi odrekao čovještva ni onda kad su te ljudi potpuno ponizili, ostavili, razočarali...

Vjerujem ti, jer si vjerovao u čovjeka i onda kad te je potpuno iznevjerio.

Vjerujem ti, Gospodine, jer si i poslije fizičke smrti, o uskrsnuću, ostao čovjekom.

Vjerujem ti, jer si tako zajamčio da nećeš samo ti živjeti vječno i sretno, nego svatko od nas tko ljubi poput tebe.

Biti zajedno

Kršćani koji pokušavaju živjeti individualno, bez zajedništva, svode svoje ideale na prizemno koristoljublje. Samim tim ideale ubijaju i postaju pozemljari. Naravno da nema kvalitetnog zajedništva ni društvenog niti crkvenog bez pojedinaca koji su utjelovili zajedničke vrednote u osobni život. Međutim, to utjelovljenje zajedničkih vrijednosti i ideala u osobni život treba se događati i kroz zajedništvo, inače ćemo teško odoljeti izazovu da zajedničke ideale skrojimo po vlastitoj mjeri te da nam od cilja postanu sredstvo u karijeri.

Kad god je ugrožen čovjek, ugroženi su i ideali i temeljne vrijednosti zajednice i zato joj prijeti opasnost. Jednako je tako u vrijeme kad se razmaše i umnoži osobno koristoljublje ili uski interes skupine koji se ne podudara s vrijednostima na kojima počiva zajednica. To je put u osobno i zajedničko potonuće. Treba ponovno smoći snage vidjeti zajedničke ideale i uvidjeti potrebu zajedništva u idealima i življenju.

Sudnji dan

Kad smrću završava jedan ljudski život, završava i jedan svijet i jedna povijest i život se suočava sa svojom cjelokupnom poviješću. Stoji pred njom i pred Bogom licem u lice.

Vrijeme

Isus nikada nije pokazivao da je strašno zauzet niti da ga hvata panika što vrijeme tako užasno leti. Nigdje nismo u evanđeoskim tekstovima uočili da je rekao kako nema vremena za čovjeka i za Boga. U odnosu na nas imao je malo vremena: samo tri godine za ostvarenje svoje misije, a do toga samo trideset godina života. Mi imamo puno više! Što smo ostvarili?

Nemoć

Zašto je Bog izabrao nemoć kao put k čovjeku? Je li se želio samo solidarizirati s nama nemoćnim i slabim ljudima ili je posrijedi još nešto više? Dolazimo na svijet bez svoje moći. Ne izabiremo čak niti one preko kojih ćemo u potpunoj nemoći biti izručeni ovom svijetu. Naše je sjećanje tako slabo da ne dopire niti do početka života. Istinski pogled na život jasno kazuje da smo stalno suočeni sa svojom ljudskom nemoći. Ona zna imati dramatične trenutke. Čas kad nam draga osoba okrene leđa. Kad nas prijatelj izda. Patnja voljenih koju ne možemo niti umanjiti niti otkloniti. Trenuci u kojima čak ne možemo dokučiti dubinu bola a pogotovo ne umanjiti je. Čas spoznaje da ne možemo više ništa učiniti za one koje volimo. Baš ništa! Isto je s osobnim životom: od mnogih neuspjeha do nemoći da ga sačuvamo. Odlazimo s ovog svijeta potpuno predani drugima. Odlazimo potpuno nemoćni i izručeni smrti.

Došašće je upravo priprava na put dolaska u nemoći Boga u naš svijet. Došašće je zato označeno skromnošću. Ono je tiho. Nema u njemu buke ni velikih slavlja. Ono se ne uznosi niti hvali. Ono se događa gotovo u potpunoj skrovitosti i poniznosti. Bog jaki i veliki izabrao je ljudsku nemoć da po njoj dođe k čovjeku. U svom dolasku izručio se istinski nemoćnim ljudima. je li to bio rizik? Zašto nije izabrao jake koji će ga moći zaštititi barem od ljudi? Bi li nam mogao pomoći da je izabrao snagu i moć kao put ulaska i prolaska našim životom?

No, nemoć ima i svoje drugo lice koje se zove povjerenje. Silni i moćni uzdaju se samo u sebe i svoju moć. Moć svoje snage. Oni ozbiljno ne računaju na druge. Ne oslanjaju se na druge. Nemaju povjerenja u

druge ljude. Nemoć pruža ruku, gradi mostove i njeguje povjerenje prema drugome. Preko povjerenja u druge dosežem tamo kamo nikakva moja moć ne može dosegnuti. Dolazim do iskustva smisla života tamo gdje ga bez povjerenja nikako ne bih mogao naći. Kroz povjerenje dosežem dalje od dometa moje moći. Dosežem dalje od moći mog sjećanja na početku i na koncu života. Povjerenje je jedino kadro nadvladati ili se barem nositi sa strahom da iza naše krajnje nemoći – smrti, ima jedna moć – snaga koja će jednom pobijediti svaku našu nemoć.

Bog je upravo stoga uzeo na se naše slabosti da po nemoći izgradi most povjerenja između čovjeka i Boga i po njem dođe k čovjeku iznutra; ne izvana da ga silom osvoji, već iznutra kroz istu potrebu za drugim, jer imaju isto iskustvo ljudske nemoći.

Povjerenje

Mukotrpan je i dug put dok se izgradi povjerenje između dvoje ljudi. Odnos povjerenja od svog početka zahtijeva iznimnu skrb. Puno nježnosti i obzirnosti. U isto vrijeme tihe inicijative i stalne svijesti ostavljanja prostora slobode onome prema kome hitamo i gradimo povjerenje. Unatoč često silnoj i jakoj želji da odnos povjerenja postane brzo čvrst i jak, treba biti strpljiv. Vrijeme je bitan suputnik na putu povjerenja. Tko njega zanemari, može se gorko razočarati. Međutim, kad ga jednom čvrsto steknemo i njegujemo godinama, ono postaje temelj naše životne zgrade. Temelj našeg optimizma. Nesagledive su posljedice kad se takvo životno povjerenje u druge poljulja, a može biti prava ljudska katastrofa ako ga netko iznevjeri. Odgovornost za povjerenje prema čovjeku jest i odgovornost za povjerenje koje taj čovjek ima prema Bogu. Jednim udarcem mogu se srušiti oba mosta. Prema čovjeku i prema Bogu. Tko će takvog čovjeka izvući iz životne provalije?

Božje povjerenje u čovjeka nadilazi svaku našu predodžbu o ljudskom povjerenju. No, nije problem u tome hoće li Bog ostati vjeran. Ako mi ranjavamo povjerenje, ono neće nestati u Bogu nego u nama. Kao što je s odnosom prema prijatelju. Ako on i sačuva povjerenje u nas, mi ga možemo uništiti u svom srcu ako smo ga po tko zna koji put iznevjerili.

Došašće je ponovno obnavljanje povjerenja između čovjeka i Boga. Obnavljanje i oživljavanje pomirenja među ljudima. Ako oživimo povjerenje prema čovjeku, ili ako dopustimo da drugi obnove povjerenje prema nama, i Bogu su otvorena vrata dolasku – došašću – u naš život.

Božić

Želimo li doista slaviti Isusov rođendan, prihvatimo stvarni život onoga koga slavimo. A on je bio sve samo ne bajka. Prisjetimo se! Bog se o prvom Božiću snizio, postao malen Bog – Božić, kako to lijep iskaza hrvatska kršćanska duša. To sniženje nije bilo samo silazak s nebeskog na zemaljsko i božanskog na ljudsko, već ulazak u nemoćnu, malenu i siromašnu ljudsku obitelj. Bog je o Božiću prihvatio ljudsku ograničenost. Prihvatio je nemoć. Prihvatio je progonstvo. Okusio odbacivanje od sunarodnjaka, izbjeglištvo te krajnje siromaštvo. Stoga, od takve stvarnosti Božića, a to je stvarnost Isusovog rođenja, činiti nekakve bajke, izgledalo bi kao kad bi nas neki naš prognanik pozvao na rođendan, a mi od njegova progonstva, gubitka kuće, standarda i siromaštva pred njim i ostalim ljudima načinili lepršavu idilu.

Bogojavljenje

Bili su tražitelji Boga. Osluškivali su u sebi glas Duha. Nisu svoj unutarnji nemir pokušali zatomiti nekim opojnim sredstvima. Prihvatili su poticaj iznutra i odazvali mu se. Nisu zahtijevali znak s neba da bi se odazvali poticaju Duha da traže Boga, već su pokušali otkriti njegovu prisutnost po znakovima koje je on sam posijao ovom zemljom. Nisu podlegli kušnji da zemaljskog kralja proglase nebeskim niti da ih koristoljublje zaustavi na putu pronalaska Boga. Povijest im je nadjenula ima *mudraci* jer su razabrali što je najvažnije u životu, i da je bolje dati svoje zlato da bismo dobili Boga negoli prodati ga za još zlatnika.

Obični ljudi

Božićni dani pokazali su nam Boga u ljudskoj običnosti. U Božjoj solidarnosti sa svim ljudima. Bog nas je o Božiću poučio da, unatoč veličini, trebamo ostati jednaki svima u najvažnijem – u ljudskosti. Isus je imao kraljevsko podrijetlo, ali se nikad niti u jednom susretu s ljudima nije postavljao *svisoka*. I onda kad je izričito govorio o svom božanskom poslanju, nije to činio tako da bi se ljudi oko njega osjetili manje vrijednim ili nižim bićima. Baš zbog svijesti o svom božanskom dostojanstvu ljudski se odnosio prema svakom čovjeku. Takav pristup otvarao bi oči njegovim sugovornicima o stupnju njihova dostojanstva i u njima budio želju da se otrgnu od svog duhovnog životarenja. Bog svoje blago nije ljubomorno čuvao za se i uživao u samodostatnoj veličini.

Bože, je li tebi bilo tijesno u tijelu?

Bože moj, često se pitam kako si se ti osjećao u tijelu. Je li ti bilo tijesno u onom malenom djetetu u Betlehemu? Jesi li osjećao strah što si posve upućen na skrb drugih? Kako si podnosio tu skučenost malenog tijela, malog prostora i povjerenosti krhkim ljudima? Nije li to bio rizik u odnosu na tako veliko i važno poslanje? Čovjek teško silazi s višeg položaja na niži, s udobnijeg na tvrđi. Kako si ti preživio tako veliki šok? Jesi li ti poput nas stalno mrmljao da si sputan i ograničen fizičkim mogućnostima? Nama je to isprika da ne bismo činili puno više za druge. Gospodine, kako si trpio da te prognaju iz domovine koju si im ti dao? Kako si izdržao radeći obične fizičke poslove, premda si bio Učitelj?

Gospodine, jesi li se osjećao jedno vidjevši da ima puno bolesnih, a ti zbog ograničenosti tijela i vremena nisi stigao do svih? Je li te jako boljelo u duši što nisi stigao utješiti sve žalosne i obrisati svaku suzu, osobito s lica malenih i nevinih? Jesi li se ljutio na tijelo kad te svladao umor ili san, a želio si pomoći još kojem čovjeku koji te je molio da ga ozdraviš? Duša ti je bila «nasmrt žalosna» i tjeskobna. Osjećao si smrtni strah. Molio si Oca da te mimoiđe fizička muka i smrt. Sve to zbog ograničenosti i propadljivosti tijela. Gospodine, je li ti bilo žao umrijeti tako mlad i ostaviti one koje voliš, a volio si život? Je li ti bilo žao što tvoje tijelo ne može ni izbliza slijediti tvoj duh? Jesi li grozničavo osjećao prolaznost vremena? Znajući da tijelo ima rok trajanja, jesi li se bojao da ono neće izdržati dok ne dovršiš svoje poslanje na zemlji? Bože, kako li si ti prolazio u tom hrvanju velikog duha i lomnog tijela?

Nije najvažnije kakvo smo tijelo u stvaranju dobili, već jesmo li tim malenim i ograničenim tijelom napravili za čovjeka i Boga najviše što se može. Ako je veliki Bog mogao u slabom i malom ljudskom tijelu pomoći cijelom čovječanstvu, onda naše tijelo, kako god maleno i slabo bilo, može spasiti jednog čovjeka. A to je dovoljno da bismo živjeli zauvijek.

Kako živjeti

Nikada nije lako znati tako živjeti da nam život bude osmišljen a time i sretan. Pogotovo to nije lako u velikim društvenim i svekolikim naglim promjenama. Stoga bi jedan od životnih prioriteta trebao biti svednevice misliti, učiti kako naći mjeru i ravnotežu među svim potrebama i izazovima. Kako živjeti i biti istinski radostan što živim.

Dobro je bolji izbor

Čovjek je najosjetljiviji kad mu se pokušava uzeti ono što je izvorno njegovo, ono po čemu se prepoznaje. Svoje vrijednosti, kad su izravno napadnute, brani svim silama i uz cijenu života.

Čovjek

Isus je time što je Utjelovljenjem postao čovjekom kazao: čovjek je na zemlji najvredniji. On je ispred svake strukture. Iznad svakog propisa. Čovjek je dragocijeniji od svega što je stvorio. I sve što je načinio mora biti u službi čovjeka, inače postaje besmisleno. Svaki plod njegova uma i njegovih ruku, ako je protiv čovjeka, ako vrijeđa njegovo dostojanstvo, treba mijenjati. Isus je upravo zbog toga imao puno problema i sukoba s religioznom i društvenom strukturom jer su one izbacile čovjeka iz središta života. Čovjek je bio drugorazredan. Bog je u Isusu pokazao svu svetost i svu neizmjernu vrijednost čovjeka.

Sljepoća duha

Isusova riječ: «Istina će vas osloboditi» koju smo kao dragocjeno svjetlo čuvali na dugom putu izlaska iz ropstva u slobodu, postade danas uvjet bez kojeg tu stečenu slobodu ne možemo očuvati. «Skinimo maske» zato nije neka demagoška parola, već istinska potreba našeg časa. U suprotnom će se maska stopiti s licem i unakaziti i njega i dušu.

Križ

Kao i svako dijete i sam sam imao bezbroj pitanja koja sam obično upućivao majci. Jedno takvo pitanje, a još više majčin odgovor usjekao mi se u pamćenje za cijeli život. Moja majka je kao gotovo sve žene u mom zavičaju imala na rukama trajno ucrtan (istetoviran) križ. I ne samo jedan nego i više njih. Tako, kad god mi je pružala ruke ili ih sklapala na molitvu, gledao sam te trajno urezane križeve na rukama. Osobito su dolazile do izražaja kad bi majka u crkvi prije i poslije mise klečeći podigla raširene ruke na skrušenu molitvu. Pitao sam je: «Mama, zašto ti imaš križ na rukama koji se nikad ne može skinuti?» Ona mi je onda potanko tumačila kako je križ na rukama kršćanskih djevojaka bio obrana od Turaka. Takve djevojke «pogane krvi» i s neizbrisivim kršćanskim znakom ne bi vodili u hareme. «Mama, ali danas Turci ne upadaju i ne

otimaju naše djevojke, zašto ti danas nosiš križ? – upitao sam. «Sine» - odgovorila mi je pokojna majka – «uvijek će biti onih koji će ti htjeti oteti dušu!»

Križ, mukotrpno stvaranje vrijednosti od kojih živimo i koje nudimo drugima bit će najbolje jamstvo da ćemo sačuvati svoj identitet.

Izbor

Mnogi su ljudi vidjevši predivna Isusova djela ostavili svoj stari put, ali su se slomili, odnosno odustali od puta s njim kad su mukom trebali usvajati vrijednosti njegova života. Koliko puta je Isus morao čuti od svojih slušatelja, pa i onih najbližih koji su ga slijedili: «Tvrđ je to govor! Tko ga može slušati?» (Iv 6,60). Njihova početna ushićenost nije izdržala, jer novi put podrazumijevao je i nove ljude. Obrat ili novi početak znači istinsko svlačenje starog čovjeka, jer novi čovjek ne trpi zakrpanu dušu.

Veliki tjedan

Isusova sudbina je u Velikom tjednu zgusnuta do krajnje jednostavnosti i svatko tko želi može vidjeti jednim pogledom i donijeti presudnu odluku za svoj život: prihvatiti i ući u sudbinu Sina Božjega ili je odbaciti.

Otkriti svoje mjesto u drami života Isusa Krista znači spoznati istinsku vrijednost života kojeg u ovom času živimo i perspektivu koja nam se nudi ako pođemo za njom.

Emaus

Ako smo posustali na putu svojih ideala ili u kušnji pomislimo da nam je ideal umro – da je Bog umro – ne dajmo se prevariti. Nisu naši ideali pokopani zauvijek, niti je Bog ostao u grobu, već je naša vjera zamrla – ili tek malaksala pod teretom kušnji.

Dan

Dan koji je pred nama je dar. Neponovljivi dar. Dan koji je pred nama, bio sunčan ili oblačan, lagan ili težak, donijet će nam mogućnost da u njemu učinimo nešto lijepo za čovjeka.

Blagost

Budimo blagi prema ljudima. osobito prema onima koji nas svednevice okružuju i koji su nam blizu. Naša blagost neka nema uvjeta. Budimo blagi zbog sebe i zbog drugih. Život je počesto i previše grub da bi mu bila potrebna još i naša grubost. Naš poziv je da svojom blagošću umanjimo njegovu grubost.

Kuća na stijeni

Mudro je uvidjeti da ničim samo zemaljskim ne možemo sačuvati svoju uspravnost i svoj mir. Mudro je početi već danas oči dizati prema nebu i ustrajno graditi čvrstu vezu s njim. Nogama hodati po zemlji, a rukama duha zagrliti nebo i kroz njega gledati i graditi svoj put.

Potreba za prijateljem

Sjedim s prijateljima i razgovaram. Uvijek sam to volio. To mi je jedno od najdražih životnih iskustava. Sjediti ili lagano šetati s onima s kojima nas povezuje duboko prijateljstvo i ljubav. Ima li što ljepše? Gledati drage oči i znati da se u njima jako zrcalimo. Darovati riječ i ne biti opterećen kako će se ona shvatiti i hoćemo li je skupo platiti. Moći biti onakav kakav zaista u duši jesi.

I Bog je imao potrebu za prijateljem. On koji se pokazao božanski svemoćan traži ljudsku ruku, ljudsko rame, prijateljsko srce. On koji je poslan svim ljudima ipak izabire neke.

Otkriće drugog

Nekad su ljudi osluškivali prirodu, gledali u nebo, učili od svega što je oko njih. Pokušavali na svoja najdublja pitanja dobiti odgovor gledajući sve otvoreno, a osobito gledajući i osluškujući čovjeka. Danas smo postali površni. U nebo ne gledamo, od prirode ne učimo, a čovjeka susrećemo posve površno. Tko se još može diviti uskrsnuću života u proljeće, diviti se cvijeću i Stvoritelju koji je predivno i ove godine oslikao naš krajolik? Tko još ima vremena dublje se zagledati u dušu čovjeka, sjesti i iz nje kušati naći odgovor na mnoga pitanja? Tko još u njoj može vidjeti dušu Stvoriteljev?

Dokaz ljubavi

Čini mi se da ni Bog nije imao veći i jači dokaz kojim bi čovjeku pokazao koliko ga ljubi, osim što je postao čovjekom. Isto tako mi ne možemo Bogu na bolji način dokazati da ga ljubimo nego da svoj život dademo za brata čovjeka.

Punina riječi

Riječ daje život, ali i usmrćuje; neka tvoja riječ bude donositeljica života, pa ćeš i sam imati život u punini.

Otvoreno nebo

Nebo se može otvoriti samo onima koji misle da je svaki čovjek vrijedan, samo poniznima.

Isusovo lice

Isus je u svojoj riječi potpuno jasan: već znamo od početka – čovjek je stvoren na sliku Božju. Isus govori: *'U svakom od vas ja stanujem.'*

Koliko smo sposobni prepoznati Isusa u čovjeku koji je sada uz nas? Je li nam vjera toliko jaka, jesu li nam oči srca i duha sposobne u svakom čovjeku prepoznati Isusa?

Ako to nismo sposobni, onda ne smijemo vikati na drugoga, tražiti da se drugi promijeni. Valja svoje srce, svoje oči mijenjati, u njima je pogreška.

Potrebno je duboko upoznati Isusa, biti s njim što više, da bi nam njegovo lice moglo zasjati na licima braće.

Slika

Kad nas je Bog stvarao, stvorio nas je na svoju sliku, u otkupljenju Bog je učinio nešto posve drugačije: sebe je učinio na sliku čovjeka.

Tajna čovjeka

Nedokučivi, tko će te shvatiti, tko li proniknuti u Te, tko li dokučiti Tebe u trenutku kad reče *'Učinimo čovjeka...'* - sebi slična, a ipak u časovima, u danima, u godinama tako zastrašujuće različitog od Tebe: htio si da budemo kao Ti, da budemo *'bogovi'*, a dopustio (ako hoćemo) da postanemo u času i sinovi Tame, pa i da Ti okrenemo leđa za vječnost.

Svevišnji, kakvo li si to biće htio: da bude velik kao Ti, a ipak tako malen da nikada sebe ne može dokučiti. O, gdje ste vi dubine, gdje ste vi granice, gdje ste vi najkrajniji, najtajanstveniji kutići moga bića – pokažite se, jer želio bih dokučiti sebe, želio bih shvatiti sebe. Neizmjerni, tako si čudan, tako si divan u svojoj *'igri'* s čovjekom: stvorio si ga slobodna (zastrašujuće slobodna, toliko da i Tebi može okrenuti leđa uz cijenu da nikada ne upozna tvoju puninu), a ipak si ga vezao tako silno, čvrsto uza se da sebe može ostvariti u punini, da sebe može dokučiti, shvatiti jedino u Tebi, da može postati onoliko velik (*'i bit ćete kao bogovi'*) kakvog si ga ti želio. Kakve li divne tajne: stvorio si nas slobodne, a ipak si nas želio za sebe, ne zbog sebe, već zbog nas. Ulio si u nas čežnju za visinama i za tajnama, čežnju za smislom, no kako si se divno igrao, nisi dopustio da ga nađemo u sebi, da proniknemo sebe do kraja, nego da tražeći sebe (jer sebe prvo ljubimo i sebi prvo želimo dobro) nađemo i Tebe. Najdivniji, kako si nas divno *'prevario'*. Baš si kao dijete! Pa da, ti si i bio dijete; oh, pa ti si i rekao: *'Ako ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo moje.'*

Najpažljiviji, kako si obazriv: nisi htio čovjeku pomoći bez njegova pristanka. Pitao si jednu djevojku iz Nazareta hoće li da joj budeš sin – da svim ljudima postaneš brat. Tajnoviti, nisi htio biti čovjek samo deset, dvadeset ili trideset godina, želio si biti čovjek vječno. Uvukao si se u našu kožu da budeš malen kao i mi, da Ti nijedan od nas malenih drznika ne može predbaciti: Ti nisi nikada bio čovjek, ne možeš nas shvatiti, ne možeš suosjećati s nama.

O Gospodine, čini mi se da Ti nikada ne bih smio pogledati u oči da nisi bio čovjek; čini mi se da bih Te odbacio ne povjerovavši da me sada možeš shvatiti, da nisi bio čovjek. Sad više razumijem zašto si tako božanski želio biti čovjek.

Bože, hvala ti što si postao čovjek!

Istina zajednice

Ako mi kao kršćani ili narod želimo sačuvati i ponuditi svijetu istinu o sebi, onda moramo dati istinu zajednice, a ne pojedinca, nuditi je u ljubavi, a svjedočiti za nju životom.

Naš rast

Rođeni smo iz susreta i međusobnog sebedarja naših roditelja. Rasli smo i sazrijevali onoliko koliko su se naši najbliži okretali, sagibali nad našu kolijevku, rječju – darivali, žrtvovali. Postali smo biće sretno i sposobno ljubiti u onolikoj mjeri koliko su se međusobno ljubili naši roditelji i koliko su svoga života po ljubavi darovali nama.

Uskrsno motrište

Hoćemo li imati snage za sve ono što trebamo živjeti sada i ovdje, onda moramo svaki naš korak, svaki naš plan prvo sagledati sa uskrsne strane. I ne samo to. Trebalo bi sve ono što poduzimamo pogledati sa aspekta Uskrsa, izmjeriti i dobro odvagnuti ima li sa tog motrišta svoju vrijednost.

Rane

I po uskrsnuću Bog nije imao drugačije argumente kojima bi pokazao čovjeku da je s njim i da je za njega, da ga ljubi, nego li su to fizički znakovi ljubavi. Isus raširuje ruke, pokazuje svoj bok, tj. svoje rane, biljege, znakove muke na križu. To je tako predivno.

Kamen

Grješnik nikada ne smije kamenovati grješnika. Vjernik nikada ne smije kamenovati grješnika.

Kada Isusov učenik baci kamen na grješnika, u isti čas potpisuje otpusnicu od Isusova puta.

U ruci drže kamen samo oni koji ga imaju u srcu.

Susret

Sve što se (dobro) dogodilo u povijesti, dogodilo se zahvaljujući susretu.

Vrijeme

Postoji vrijeme kad se svjetiljka puni uljem i vrijeme kad se ulje troši; postoji vrijeme u kojem se gradi most između života i smrti i vrijeme u kojem se ne može nadodati više niti jedan kamen u tom mostu; postoji vrijeme u kojem se pale svjetla i vrijeme u kojem ne možemo više zapaliti niti jednu luč.

Mudar je onaj čovjek koji razaznaje ta vremena. Onaj tko ih ne prepoznaje čini kobne propuste.

Kad dođe čas tame (bolesti, patnje i smrti) i kad budemo trebali uzeti svjetiljku u ruke i proći sami kroz taj tunel, hoće li biti dovoljno ulja u njoj? Hoće li izdržati? Tada je kasno tražiti prodavača, a vremena više neće biti. Sada je čas puniti uljem svjetiljku života.

Nemojte dignuti ruke

Molim vas, kršćani, nemojte dignuti ruke od ove zemlje, nemojte postati pasivni. Vjerujmo da možemo komunicirati sa svijetom, a da nismo na nišanu ili prisiljeni odreći se svog identiteta. Oslobodimo se kompleksa izopćenosti iz društva i svijeta: kršćanin niti prema čemu niti prema kome ne treba imati kompleks manje vrijednosti.

Riječ

I mene pogađa riječ koju navješćujem.

Radost zajedništva

Znamo li radovati se što možemo biti zajedno s onima koji su nam svojom blizinom saškali život koji i danas daju smisao tom životu?

Ne treba dopustiti da nam zajedništvo s najdražima postane 'obično', rutina, kao da ono mora biti i kao da ga ne možemo izgubiti.

Pogledajmo one koji se istinski vole: svaki tren koriste da bi bili zajedno i dali znak ljubavi.

Govor o Bogu i govor Bogu

Kad više ne koristi svom djetetu govoriti o Bogu, ostaje mogućnost govoriti Bogu o svom djetetu.

Nemamo dva srca

Osnovna je poruka Evanđelja da je Bog postao čovjekom i prebivao među nama. Danas bi se reklo: postao je solidaran s ljudima: sa siromašnima, napuštenima, udovicama, bolesnima, sa svakim čovjekom. Isus je jasno rekao da ta njegova solidarnost obavezuje i njegove učenike, tj. da je put do njega jednak putu koji vodi do bližnjega. Stoga onaj koji ne voli bližnjega, ne voli ni Boga. Svaki naš odnos prema našim bližnjima nužno se odražava i u našem odnosu prema Bogu: ako mrzim bližnjega, mrzim i Boga, ako prezirem ljude, prezirem i Boga... i obratno.

Mi, naime, volimo Boga našim ljudskim srcem. I nemamo dva srca: jedno čisto, uzvišeno, kojim ljubimo Boga i jedno sebično, uprljano, kojim *'ljubimo'* ljude.

U PDF format prebacio Željko Zubanović